

**Κυριακή τῆς Τυρινῆς (Ματθ. στ´ 14-21)
6 Μαρτίου 2022**

Στὰ πρόθυρα τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἡ Ἐκκλησία μὲ τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο μᾶς ἀποκαλύπτει τὸ νόημα καὶ τὴν διάσταση τῆς ἀληθινῆς νηστείας.

Ἡ νηστεία εἶναι τὸ πρὸ διαδεδομένο ἀσκητικὸ μέσο τῆς ἐκκλησια-στικῆς μας παράδοσης. Ἡ λέξη σημαίνει τὴν ἀποχὴ ἀπὸ τὶς τροφές. Ὡς πρακτικὴ μὲ θρησκευτικὸ περιεχόμενο τὴ συναντᾶμε σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς θρησκείες καὶ σχετίζεται κυρίως μὲ τὴν ἐξωτερικέωση τοῦ πένθους, τῆς θλίψης, τῆς ἐσωτερικῆς συντριβῆς καὶ τὴν προετοιμασία γιὰ μεγάλες ἐορτὲς ἢ σπουδαῖες τελετουργίες, πὺ προϋποθέτουν ἐσωτερικὴ κάθαρση.

Οἱ παλαιοὶ Χριστιανοὶ τηροῦσαν μὲ εὐλάβεια τὶς καθορισμένες νηστεῖες μὲ μόνη δικαιολογημένη ἐξάιρεση τοὺς ἐμπερίστατους ἀδελφοὺς (ἀσθενεῖς, ὀδοιπόρους, νήπια). Ἄλλωστε, γιὰ ὅσους ἀδικαιολόγητα κατα-στρατηγοῦν τὶς νηστεῖες οἱ ἱεροὶ Κανόνες ἐπιβάλλουν ἀυστηρὰ ἐπιτίμια. Σήμερα ἡ νηστεία ὡς θεσμὸς εἶναι περιφρονημένη καὶ παρεξηγημένη. Ἄλλοι, παρασυρόμενοι ἀπὸ τὴν γενικευμένη ἐκκοσμίκευση, τὴν παραμερίζουν, τὴν προσδιορίζουν κατὰ τὴν κρίση καὶ δυνατότητά τους ἢ καὶ τὴν καταργοῦν, ἐνῶ ἄλλοι τὴν ὑπερτιμοῦν ἀδιάκριτα καὶ τῆς ἀποδίδουν τεράστια σωτηριολογικὴ ἀξία καθιστῶντάς τὴν αὐτοσκοπὸ.

Ἡ νηστεία, ὅμως, δὲν εἶναι αὐτοσκοπός, εἶναι μέσο τοῦ ἀσκητικοῦ ἀγῶνα τοῦ πιστοῦ, τὸ μυστικὸ ὄπλο τοῦ «ἀοράτου πολέμου» του κατὰ τῶν παθῶν, «ἡ μάχαιρα ἣτις ἐκκόπτει πολλὰς κακίας» κατὰ τοὺς Θεοφόρους Πατέρες.

Ἡ ἀληθινὴ νηστεία ἔχει χαρακτῆρα παιδαγωγικὸ καὶ ἀναγωγικὸ. Διδάσκει, δηλαδή, τὸν ἄνθρωπο νὰ μὴ βασίζεται στὰ ὑλικά πράγματα, ὑπενθυμίζοντάς του τὴ σχετικὴ ἀξία τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, ἐνῶ τὸν ὀδηγεῖ νὰ ξεπεράσει τὴν τυραννία τῆς ὑλικῆς ἀναγκαιότητας καὶ νὰ φθάσει στὸ βασίλειο τῆς ἐλευθερίας τοῦ Πνεύματος.

Ὁ μέγας ἐχθρὸς τῆς νηστείας, ὅπως φαίνεται στὴ σημερινὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ εἶναι ἡ τυπολατρία καὶ ἡ ὑποκρισία, μὲ μιὰ λέξη ὁ φαρισαϊσμός, αὐτὴ ἡ φοβερὴ πνευματικὴ ἀσθένεια πὺ πλήττει καὶ ἀκυ-ρῶνει κάθε ἐκδήλωση εὐσεβείας.

Ἡ Ἐκκλησία μὲ τὸ θεόπνευστο λόγο τῶν Πατέρων, διὰ τῆς ἱερᾶς ὑμνογραφίας μᾶς προειδοποιεῖ ὅτι ἀληθινὴ καὶ εὐάρεστη στὸ Θεὸ νηστεία δὲν εἶναι ἀπλᾶ ἡ τυπικὴ τήρηση κάποιων περιορισμῶν στὴν διατροφή ἀλλὰ γενικὰ ἡ κυριαρχία τοῦ πνεύματος ἐναντι ὅλων

τῶν πιεστικῶν ἀναγκῶν τοῦ σώματος.

«Ἀληθῆς νηστεία ἢ τῶν κακῶν ἀλλοτριώσεις, ἐγκράτεια γλώσσης, θυμοῦ ἀποχή, καταλαλιᾶς, ψευδοῦς καὶ ἐπιπορκίας. Ἡ τούτων ἔνδεια, νηστεία ἔστιν ἀληθῆς καὶ εὐπρόσδεκτος» θὰ ἀκούσουμε στὸν ἑσπερινὸ τῆς Καθαρᾶς Δευτέρας.

Οἱ Πατέρες συνιστοῦν ἐπίσης νὰ συνοδεύεται ἡ νηστεία μὲ τὴν ἄσκηση καὶ ἄλλων ἀρετῶν καὶ κυρίως τῆς ἐλεημοσύνης. «Νηστεύεις; Δείξον μοι διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν. Ποίων ἔργων, φησί. Ἐὰν ἴδης πένητα, ἐλέησον», ὅπως λέει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος.

Ἡ νηστεία συνδέεται μὲ τὴν κοινωνικότητα τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν ἀποσκοπεῖ στὴν ἐγωκεντρικὴ κατάκτηση κάποιου ἀτομικοῦ ἀσκητικοῦ στόχου. Παιδαγωγεῖ τὸν ἄνθρωπο νὰ ἀκολουθεῖ τὸν κοινὸ κατ' ἀλήθειαν τρόπο ζωῆς «σὺν πᾶσι τοῖς ἀγίοις». Ἀναγκαῖος ὅρος, λοιπόν, γιὰ νὰ ἀρχίσουμε «τὸν καλὸν τῆς νηστείας ἀγῶνα» εἶναι ἡ ἀποκατάσταση τῶν κοινωνικῶν μας σχέσεων σὲ σωστὴ βάση μὲ τὴν ἀπαραίτητη ἀμοιβαία συγχώρηση.

Γι' αὐτὸ ὁ πρῶτος Κατανυκτικὸς ἑσπερινὸς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, στὸν ὁποῖο πρέπει νὰ συμμετάσχουμε ὅλοι μας ἀπόψε, ὀλοκληρῶνεται σύμφωνα μὲ παλαιὸ μοναστικὸ τυπικὸ στὴν καρδιακὴ ἀνταλλαγὴ τῆς συγχώρησης, ὡς προϋπόθεσης τῆς προσπάθειάς μας καὶ ὀνομάζεται ἑσπερινὸς τῆς συγγνώμης. Μόνον ἔτσι συμπεριφερόμενοι καὶ προσευχόμενοι οἱ Χριστιανοὶ θὰ καταλήξουμε στὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ στὴν κοινωνία τῆς ἀγάπης, τὰ ὁποῖα ἐορτάζουμε στὸ τέλος αὐτῆς τῆς πορείας καὶ λειτουργικῆς περιόδου μὲ τὸν Ἀναστάσιμο ἑσπερινὸ τῆς Ἀγάπης.

Καλὴ Σαρακοστή, καλὴ δύναμη στὸν προκείμενο ἀγῶνα.